

Prostatas vēža ārstēšanas īpatnības Latvijā pēdējos 20 gados

*Juris Plonis¹, Kristaps Bokums¹, Vinīta Cauce², Artūrs Šorubalko¹,
Ivars Geldners¹, Pēteris Vaganovs¹, Edvīns Miklaševičs²,
Egils Vjaters¹, Jānis Gardovskis²*

¹ Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca, Uroloģijas centrs, Latvija

² Rīgas Stradiņa universitāte, Medicīnas fakultāte, Latvija

Ievads. Prostatas vēzis ir visbiežāk sastopamā onkoloģiskā slimība vīriešiem Latvijā. Uzlabojoties diagnostikas metodēm, prostatas vēzis tiek diagnosticēts agrīnās stadijās, tādējādi ļaujot piemērot terapiju, kas sniedz labus rezultātus un pagarina dzīvildzi.

Darba mērķis. Analizēt pielietoto prostatas vēža ārstēšanas veidus. Salīdzināt to izmaiņas pēdējo 20 gadu laikā.

Materiāls un metodes. Izmantojot P. Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīcas datu bāzi un Nacionālā veselības centra onkoloģisko slimnieku reģistru, kopumā pētījumā tikuši iekļauti 11 977 pacienti, kuriem ticis diagnosticēts prostatas vēzis laika periodā no 1990. gada līdz 2011. gadam. Iegūtie dati analizēti, izmantojot *SPSS 19.0* un *Microsoft Excel 2010* programmu.

Rezultāti. No 11 977 pacientiem 639 (5%) pacientiem diagnoze noteikta pēc nāves. 1682 (14%) pacientiem veikta radikāla prostatektomija, no tiem laika periodā no 1990. līdz 2000. gadam radikāla prostatektomija kā ārstēšanas metode tika pielietota 12 no 1682 (0,7%) pacientiem, savukārt laika periodā no 2001. gada līdz 2011. gadam 1670 no 1682 pacientiem (99,3%) ($p < 0,05$). Laika periodā no 2001. līdz 2011. gadam paliatīvajā aprūpē atrodas 605 (5%) pacienti pretstatā 895 (7%) pacientiem iepriekšējā desmitgadē ($p > 0,05$). Staru terapiju no 1990. līdz 2001. gadam saņēmuši 223 (2%) pacienti, savukārt no 2001. līdz 2011. gadam staru terapiju saņēmušo pacientu skaits pieaudzis līdz 894 (7%) pacientiem ($p < 0,05$). Hormonālo terapiju laika periodā no 1990. līdz 2000. gadam saņēma 2888 (24%) pacienti, savukārt laika periodā no 2001. līdz 2011. gadam – 4151 (36%) ($p < 0,05$).

Secinājumi. Pēdējā desmitgadē statistiski ticami pieaudzis radikālo prostatektomiju skaits, pacientu skaits, kas saņem hormonālo terapiju un staru terapiju. Statistiski nenozīmīgs pieaugums vērojams paliatīvās aprūpes pacientu skaitā.

V